

Odpověď Ministerstva zdravotnictví na žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Vážená paní,

k Vámi podané žádosti o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, doručené Ministerstvu zdravotnictví (dále jen „MZd“) dne 22.8.2026, evidované pod č. j.: xxx, ve věci níže uvedených dotazů, Vám sděluji následující:

„Je u nás v ČR nějaký zákon, který pacientovi zakazuje/znemožňuje cokoliv dopsat nebo něco vyškrtnout v dokumentech, které podepisuje v nemocnici, s tím, že by se tímto staly neplatnými? např. Informovaný souhlas s vyšetřením, anestezií, operací, hospitalizací, atd...“

Prosím o jednoduchou odpověď na dotaz - ano/ne.

Pokud ano - za jakých podmínek a jak je to legislativně odůvodněno?

Prosím také odkaz na daný zákon.?

Úvodem uvádíme, že Vámi položený dotaz nesměřuje k poskytnutí existující zaznamenané informace vztahující se k působnosti Ministerstva zdravotnictví, nýbrž k obecnému právnímu posouzení určité situace. Takový dotaz nespadá do povinnosti poskytovat informace podle zákona č. 106/1999 Sb., neboť podle § 2 odst. 4 tohoto zákona se povinnost poskytovat informace nevztahuje zejména na dotazy na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Ministerstvo zdravotnictví proto k Vašemu dotazu níže uvádí pouze obecné vysvětlení, a to nad rámec povinností podle zákona č. 106/1999 Sb.

Zdravotní služby lze pacientovi poskytnout pouze s jeho svobodným a informovaným souhlasem, nestanoví-li zákon jinak. Vyplývá to zejména z § 28 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 34 odst. 1 téhož zákona se souhlas pokládá za svobodný, je-li dán bez jakéhokoli nátlaku, a za informovaný, byla-li pacientovi před jeho vyslovením podána informace podle § 31 zákona o zdravotních službách, případně pokud se pacient podání informace zákonem předpokládaným způsobem vzdal.

Informace podle § 31 zákona o zdravotních službách zahrnuje zejména údaje o:

- příčině a původu nemoci, jsou-li známy, jejím stadiu a předpokládaném vývoji,
- účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaných zdravotních služeb, včetně jednotlivých zdravotních výkonů,
- jiných možnostech poskytnutí zdravotních služeb, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích pro pacienta,
- další potřebné léčbě,
- omezeních a doporučeních ve způsobu života s ohledem na zdravotní stav,
- možnosti vzdát se podání informace o zdravotním stavu, určit osoby, které mohou být informovány o zdravotním stavu pacienta, nebo naopak vyslovit zákaz podávání informací o zdravotním stavu určitým osobám.

Písemná forma souhlasu se podle § 34 odst. 2 zákona o zdravotních službách vyžaduje tehdy, stanoví-li tak jiný právní předpis, nebo pokud ji s ohledem na charakter poskytovaných zdravotních služeb určí poskytovatel; souhlas s hospitalizací musí být vždy písemný. Zákon tedy obecně nevychází z toho, že by každé poskytnutí zdravotních služeb muselo být podmíněno písemným souhlasem, ledaže tak stanoví právní předpis nebo poskytovatel.

K Vašemu dotazu lze obecně uvést, že zákon o zdravotních službách neobsahuje ustanovení, které by pacientovi samo o sobě zakazovalo do jím podepsovaného formuláře informovaného souhlasu doplnit

vlastní vyjádření nebo určitou část formuláře škrtnout, ani ustanovení, podle něhož by taková úprava automaticky způsobovala neplatnost celého dokumentu. Je však třeba vždy posuzovat konkrétní obsah provedené úpravy a její význam ve vztahu k navrhovaným zdravotním službám.

Pokud by doplnění nebo vyškrtnutí textu neměnilo podstatu souhlasu a bylo zřejmé, že pacient s poskytnutím konkrétní zdravotní služby po řádném poučení souhlasí, nemusí mít taková úprava sama o sobě vliv na platnost souhlasu. Naopak v případě, že by z provedené úpravy vyplývalo, že pacient nesouhlasí s podstatnou částí navrženého výkonu, podmiňuje souhlas způsobem, který znemožňuje poskytnutí zdravotních služeb na náležité odborné úrovni, anebo není zřejmé, k čemu byl souhlas udělen, bylo by nutné situaci vyhodnotit individuálně. V takovém případě může jít podle okolností spíše o odmítnutí souhlasu s poskytnutím zdravotních služeb; právní úprava odmítnutí souhlasu a tzv. reversu je obsažena v § 34 odst. 3 zákona o zdravotních službách.

Na Vámi položenou otázku tedy nelze odpovědět tak, že by existoval obecný zákonný zákaz jakéhokoli doplnění či vyškrtnutí textu pacientem v dokumentu, který podepisuje u poskytovatele zdravotních služeb. Zároveň však platí, že právní význam takového zásahu do formuláře závisí na jeho konkrétním obsahu a na tom, zda je i po provedené úpravě zřejmé, že byl udělen svobodný a informovaný souhlas s konkrétním poskytovaným zdravotním výkonem nebo službou.

Ministerstvo zdravotnictví pro úplnost dodává, že uvedené sdělení má obecnou povahu a nepředstavuje právní posouzení konkrétní zdravotní služby, konkrétního formuláře informovaného souhlasu ani konkrétního postupu poskytovatele zdravotních služeb.

S totožnou žádostí jste se na Ministerstvo zdravotnictví obrátila již několikrát. Naposled se jednalo o žádost vedenou pod č. j. xxx. Na tuto žádost Vám byla zaslána odpověď evidovaná pod č. j. xxx.